

Aineistoesimerkit kvantitatiiviset aineistot

Eliisa Haanpää, Tietoarkisto
Tutkimusaineistojen anonymisointi -seminaari
5.4.2017 Tampere

TIETOARKISTO

TIETOARKISTO
FINNISH SOCIAL SCIENCE
DATA ARCHIVE

2

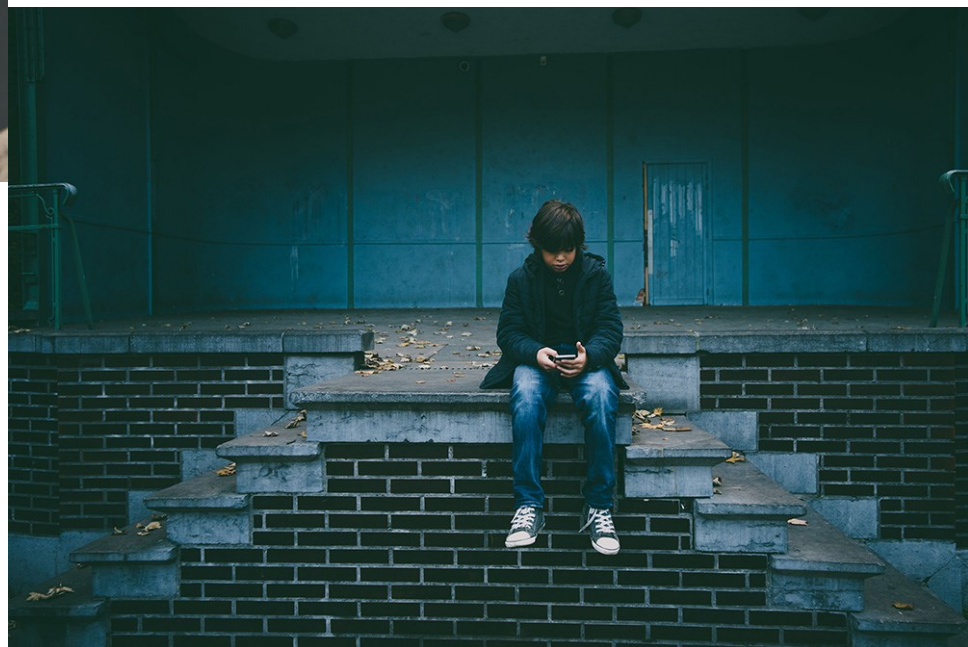

Lapsiuhritutkimus

1988, 2008 ja 2013

Kandipalaute

2013, 2014 ja 2015

Kandipalaute

- Valtakunnallinen opiskelijapalautekysely, jolla kerätään tietoa opiskelijoiden kokemuksista opiskella suomalaisissa yliopistoissa
- Kohderyhmä: opiskelijat
- Vastaajia
  - 2013: 6 574
  - 2014: 8 165
  - 2015: 11 745
- Saatavuus D (vain luovuttajan luvalla) tai B (tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun)

TIETOARKISTO
FINNISH SOCIAL SCIENCE
DATA ARCHIVE

Esimerkkejä tunnisteista

Ikä | Sukupuoli | Koulutusohjelma | Pääaine
Vastuutehtävät | Elämäntilanne

Taustamuuttajat

Kieli

Ikä

Sukupuoli

Yliopisto

Koulutusala

Tiedekunta/yksikkö/laitos

Koulutus-/tutkinto-ohjelma

Pääaine/oppiaine

Harrastukset

1

Ikä vastauksia

luokiteltu

**Koulutus-/
tutkinto-ohjelma**

poistettu

Pääaine/oppiaine

poistettu

Harrastukset

avomuuttuja poistettu

2

Kieli

Ikä (luokiteltu)

Sukupuoli

Yliopisto

Koulutusala

Tiedekunta/yksikkö/laitos

Koulutus-/tutkinto-ohjelma

Pääaine/oppiaine

Harrastukset (karkea)

3

Avomuuttajat: opinnot

Olin vaihdossa [Euroopan maassa]

<

Olin vaihdossa **Tanskassa**

Vaihto-opiskelu [Euroopan
ulkopuolella]

<

Vaihto-opiskelu **Japanissa**

Aloitin opinnot [toisessa
yliopistossa] [2000-luvulla]

<

Aloitin opinnot **Tay:ssa 2009**

Pro gradu -tutkielmani ohjasi
[miehen nimi poistettu]

<

Pro gradu -tutkielmani ohjasi **Matti
Marttinen**

Avomuuttajat: elämäntilanne ja vapaa-aika

Opintojani hidastaa [ammattiurheilu]

<

Opintojani hidastaa maajoukkueura

[Läheisen] kuoleman takia

<

Puolison kuoleman takia

Olen muuttanut [toiseen kuntaan
Pirkanmaalla]

<

Olen muuttanut Toijalaan

Sairastuin [sairauteen] vuonna 1994

<

Sairastuin syöpään vuonna 1994

Sairastuin syöpään [ajankohta
poistettu]

<

Sairastuin syöpään vuonna 1994

Olin [tahon] hallituksessa

<

Olin ainejärjestömme hallituksessa

[Mukana kunnallispolitiikassa]

<

Kunnanvaltuuston jäsen

Lapsiuhritutkimus

- 6.- ja 9. luokkalaisten lasten kokemukset väkivallanteon uhrina tai seuraajana olemisesta
- Kohderyhmä: 6.- ja 9. luokkalaiset suomen- ja ruotsinkieliset lapset
- Vastaajia
  - Vuonna 1988: 7 322
  - Vuonna 2008: 13 459
  - Vuonna 2013: 11 364
- Saatavuus B (tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun)

Esimerkkejä tunnisteista

Koulun nimi | Harrastus (seurat, paikat)

Vanhempien ammatti/työpaikka | Sisarusten/kaverien nimet

Paikallinen media (radio, lehdet)

Taustamuuttajat

Tilastollinen kuntaryhmä **1**

Lääni

Kieli

Luokka-aste

Sukupuoli

Ikä

Sairaudet

Kenen kanssa asuu

Vanhempien iät

Vanhempien ammatit

Vanhempien työtilanne

Vanhempien koulutus

Tilastollinen kuntaryhmä **2** & Lääni

Yksittäisen vastaajan
kotikunta anonymisoitava

Sairaudet

Harvinaiset ja näkyvät
sairaudet/vammat
anonymisoitava

Vanhempien ammatit

Ammatteja anonymisoitava,
sillä lapset ovat kertoneet
tarkasti vanhempiansa
työpaikkoja varsinaisten
ammattien sijasta

Tilastollinen kuntaryhmä **3** Lääni

Kieli

Luokka-aste

Sukupuoli

Ikä

**Sairaudet (luokiteltu ja
osin poistettu)**

Kenen kanssa asuu

Vanhempien iät

Vanhempien ammatit

Vanhempien työtilanne

Vanhempien koulutus

Avomuuttajat: vanhempien ammatit

[Vesiliikenne, huoltotoimet]	<	Rajavartiolaitoksen laivan huoltomies
[Ilmaliikennettä palveleva toiminta]	<	Tampereen lentokentällä
[Vähittäiskauppa]	<	Prisma
[Julkinen hallinto]	<	Kaupunginjohtaja
[Julkinen hallinto]	<	Kansanedustaja
Töissä [elintarvikealan yrityksessä]	<	Töissä Atrialla

Avomuuttajat: kokemukset ja tekeminen

Asuimme [ulkomailla] vain väliaikaisesti	<	Asuimme Yhdysvalloissa vain väliaikaisesti
Luen itse [sanomalehteä]	<	Luen itse Aamulehteä
Meidän luokan [pojan nimi poistettu] löi mua kerran	<	Meidän luokan Anton löi mua kerran
Meillä oli riitaa [sukunimi poistettu] kanssa	<	Meillä oli riitaa Hännisen kanssa
He halusivat muuttaa [kaupunkiin Suomessa]	<	He halusivat muuttaa Espooseen

Anonymisoidessa on huomioitava

Onko yksilö edelleen mahdollista erottaa joukosta?

Onko tietojen yhdistäminen yksilöön edelleen mahdollista?

Voidaanko yksilöä koskevat tiedot päätellä?

.....

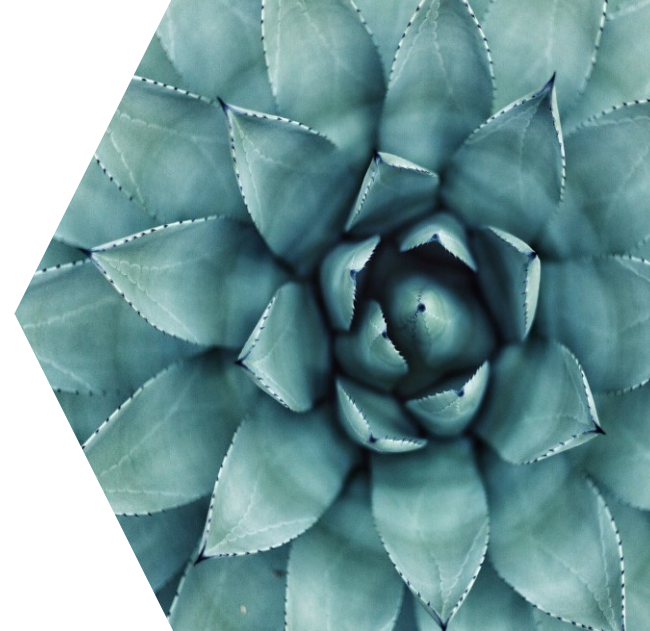
Onko vastaajan tunnistaminen kohtuullisin keinoin mahdollista

Lähde: Article 29 Data Protection Working Party: Opinion 05/2014 Anonymisation Techniques: https://cnpd.public.lu/fr/publications/groupe-art29/wp216_en.pdf

Anonymisoinnin eteneminen

- Aineiston sisällön arkaluontoisuuden arvioiminen
- Taustamuuttujien tarkastelu ja arvioiminen
- Kokonaisuuden tarkastelu ja arvioiminen
- Aineistokohtainen anonymisoinnin suunnittelemine
- Johdonmukainen anonymisoinnin toteuttaminen
  - 1) Taustamuuttujat
  - 2) Avokysymykset
  - 3) Muut tunnisteita sisältävät muuttujat ja materiaalit

Lue lisää anonymisoinnista Aineistohallinnan käsikirjasta

www.fsd.uta.fi/aineistohallinta

Tietoarkisto
www.fsd.uta.fi
[asiakaspalvelu.fsd \(a\) uta.fi](mailto:asiakaspalvelu.fsd@uta.fi)

Esityksen kuvat: Unsplash CC0 1.0